Nová tvár Republiky? Krajná pravica v parlamentných voľbách 2023

Eva Stradiotová

Abstract

A New Profile of the Republic Party? The Far Right in the 2023 Parliamentary Elections. *The aim of this paper is to explain how the leaders of a political party called Republic have lost authenticity by shifting their communication from radical to moderate. The leaders of this political party did not change the content during the election campaign. They presented themselves as critical of the European Union, made negative statements about certain groups, and presented their position on migrants and migration policy in an extremely harsh manner. However, they did not present their views in the same language they had used in previous periods of their political career. In my paper, I will thus focus primarily on analyzing those statements in which it is possible to identify a shift in the use of particular linguistic devices. I suggest that this turn in their communication may be why their voters switched to other political parties, which resulted in the fact that the Republic did not make it to the parliament in the end, despite positive forecasts.*

Keywords: Slovakia, far right, elections, election campaign, communication, Republic.
Kľúčové slová: Slovensko, krajná pravica, voľby, volebná kampaň, komunikácia, Republika.

Úvod

Napriek tomu, že prieskumy verejnej mienky niekoľko mesiacov a dokonca týždňov ukazovali, že krajne pravicová strana Republika má istú časť v Národnej rade Slovenskej republiky po septembrových voľbách 2023, realita bola nakoniec iná. Prieskumami favorizovaná strana Republika získala vo voľbách 4,75 percenta hlasov a ostala tak stáť pred bránami parlamentu. Dôvodov, prečo sa táto strana nakoniec do parlamentu nedostala, sa ponúka niekoľko. Jedným z nich môže byť radikálna rétorika predsedu Smeru-SD Roberta Fica, resp. niektorých ďalších členov tejto politickej strany. Krajne

pravicová strana Republika mala v Smere – dnes už slovenskej sociálnej demokracii – vážnu konkurenciu, jazyk predstaviteľov Smeru-SD sa totiž v mnohých aspektoch už dlhodobo podobá komunikačným stratégiám predstaviteľov krajne pravicovým formáciám. V niektorých výrokoch si boli čelní predstavitelia oboch strán – Ľuboš Blaha a Milan Mazurek mimoriadne podobní, alebo dokonca používali tie isté text, tie isté argumenty, tie isté výrazové prostriedky (Štefančík 2022). Ako ďalší dôvod sa ale ponúka zmena komunikačných stratégií samotných predstaviteľov strany Republika. Tí totiž upustili od komunikácie, ktorá pre nich bola typická pred volebnou periódou 2020-2023, keď ešte väčšina z nich pôsobila v strane Kotlebovci-Ľudová strana Naše Slovensko. Naopak, viacerí predstavitelia Republiky sa prezentovali novým komunikačným štýlom, ktorý by sa dal popísať ako značný posun od radikálnej politiky k umiernenému stredu. Práve v posune komunikačných stratégií vidím dôležitý argument pri hodnotení ich neúspechu vo voľbách 2023. Prezentovať dlhé roky pozitívny vzťah k niektorým aspektom nedemokratických režimov a potom sa objaviť na podujatí antifašistických bojovníkov môže byť práve tým dôvodom, prečo radikáli stratili na svojej autentickosti a časť ich elektorátu následne prebrala strana Smer-SD.

Cieľom môjho uvažovania je vysvetliť, ako predstavitelia politickej strany Republika stratili autentickosť posunom svojej komunikácie od radikálnej po umiernenú. Predstavitelia Republiky počas volebnej kampane nezmenili obsah. Prezentovali sa kritikou Európskej únie, negatívne sa vyjadrovali na adresu niektorých skupín, mimoriadne ostro prezentovali svoj postoj k migrantom a migračnej politike. Svoje názory však neprezentovali takými jazykovými prostriedkami, aké používali v predchádzajúcich obdobiach svojej politickej kariéry. Vo svojom príspevku sa tak sústredím predovšetkým na analýzu tých vyjadrení, v ktorých je možné identifikovať posun v používaní konkrétnych jazykových prostriedkov. Domnievam sa, že práve tento obrat v ich komunikácii môže byť dôvodom, prečo ich voliči prešli k iným politickým stranám, čoho dôsledkom bola skutočnosť, že Republika sa do parlamentu aj napriek pozitívnym prognózam nakoniec nedostala.

Metodológia

Metodologicky budem vychádzať z diskurznej analýzy. Chápanie diskurzu vnímam podľa poprednej slovenskej odborníčky na výskum jazyka politiky a politického diskurzu Ireny Dulebovej, ktorá diskurz definuje ako „súhrn všetkých rečových aktov, použitých v politických diskusiách a takisto pra-

vidiel verejnej politiky, overených tradíciou a skúsenosťami“ (Dulebová 2012). Holandský lingvista van Dijk (1997) rozlišuje medzi kvalitatívnym a kvantitatívnym výskumom politického diskurzu, ja sa sústredím práve na prvú kategóriu. Vychádzajúc z uvedenej definície korpus skúmaného textu tvoria výroky jednotlivých predstaviteľov strany Republika, na ktorých sa budem snažiť poukázať na názorový obrat v porovnaní s predchádzajúcimi vyjadreniami. Do analýzy boli zahrnuté rôzne druhy vyjadrení, v prvom rade tých, ktoré odzneli v rámci predvolebných debát v mienkotvorných médiách a vyjadrenia uverejnené na osobných profiloch zo sociálnych sietí skúmaných politikov. Obsah aktuálnych výrokov v prípade možností porovnávam pomocou diachrónnej komparatívnej metódy.

Republika ako extrémistická strana?

Viacerí čelní predstavitelia strany Republika začínali svoju politickú trajektóriu v politickej strane Kotlebovci-Ľudová strana naše Slovensko. Niektorí odborníci radili toto stranícke zoskupenie do skupiny krajnej pravicových až extrémistických politických strán (Kluknavská, Smolík 2016; Kluknavská, Hruška 2019; Hvasta, Koziak 2019; Ižák 2021; Nociar 2021). Svoju argumentáciu opierali v prvom rade o obsahové priority a spôsob ich komunikácie, v ktorom sa okrem iného objavoval pozitívny postoj k niektorým aspektom nemeckého nacizmu, rovnako tu bola prítomná extrémistická rétorika založená na používaní rôznych extrémistických symbolov.

Používanie výrazu extrémizmus je však v spoločenských vedách diskutabilné, pretože spravidla označuje snahu o odstránenie existujúceho demokratického poriadku a nastolenie nového typu režimu (Štefančík 2013), teda ide o opačný pól k ústavnému a demokratickému poriadku (Jesse. Thieme 2011). Podľa Winklera (1997) ide o vágny výraz, ktorý sa používa v rôznych kontextoch a v rôznych situáciách tak v jazyku odbornom, ako aj v laickej komunikácii. Aj z tohto dôvodu niektorí autori uprednostňujú výraz krajná pravica (prípadne krajná ľavica) (Stojarová 2018; Filipec, Garaj, Mihálik 2018).

Použitie tohto kritériá pri hodnotení slovenských politických strán nemusí byť komplikované. Zaradenie ideového pôvodcu ĽSNS Slovenskej pospolitosti – Národnej strany k extrémistickým stranám nie je problematické, pretože táto formácia bola zakázaná Najvyšším súdom v roku 2006 pre jej aktivity, ktoré mali byť v rozpore so slovenským ústavným poriadkom. Problematické by nemalo byť ani zaradenie ĽSNS k extrémistickým stranám. Jej viacerí členovia totiž boli odsúdení za šírenie myšlienok, ktoré

neboli zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Otázka v tomto texte však stojí, ako by sme mohli hodnotiť stranu Republika. Táto strana skutočne nemá v záujme meniť ústavný poriadok Slovenskej republiky, ale to nemala ani ĽSNS. Marián Kotleba sa pri zakladaní ĽSNS poučil z rozsudku Najvyššieho súdu SR a cieľ zmeniť ústavný poriadok Slovenska volebné programy ani iné dokumenty strany neobsahovali. Lenže pri hodnotení politických strán, či sú alebo nie sú extrémistické, môže poslúžiť faktor zapojenia súdnej zložky moci, ktorá je dôležitá pri hodnotení atribútu extrémizmu pre brnianskeho politológa Josefa Smolíka (2011). A práve viacerí členovia Republiky boli v minulosti trestne stíhaní a dokonca aj odsúdení za šírenie myšlienok, ktoré popierali ľudské práva. Napriek tomuto pomerne jasnému kritériu si dovolím uvedené strany zaradiť do kategórie krajnej pravicových, čo ale nemení nič na fakte, že komunikácia týchto predstaviteľov vykazovali v minulosti charakteristicky extrémistickej komunikačných stratégií.

Od extrémizmu k antifašizmu

Jedným z charakteristických znakov extrémistickej komunikácie je pozitívny alebo neutrálny prístup k totalitným režimom, režimom, ktoré popierali základné ľudské práva. Tento postoj je tak príznačný, že výrazy ako populizmus a fašizmus sa dnes zamieňajú, pretože sa vnímajú ako synonymá, hoci nie každý populista je zároveň aj fašistom (Lazar 2023).

Jedným z nedemokratických režimov bol nemecký národný socializmus, prípadne režim totalitnej Slovenskej republiky z rokov 1939-1945, ktoré sa objavovali prípadne ešte stále objavujú v komunikácii slovenskej krajnej pravice. Práve pozitívne výroky na adresu zmienených režimov boli charakteristickou črtou bývalých komunikačných stratégií dnešných čelných predstaviteľov strany Republika.

Mimoriadne aktívny bol člen bývalý člen ĽSNS a zakladajúci člen Republiky Milan Mazurek. Mazurek bol v roku 2019 odsúdený za rasistické prejavy, resp. za úmyselný trestný čin hanobenia rasy, národa a presvedčenia, čoho dôsledkom stratil pred voľbami 2020 poslanecký mandát. Mazurek sa prezentoval mimoriadne negatívnymi vyjadreniami na adresu rómskej menšiny, imigrantom, homosexuálom, či pozitívnymi vyjadreniami o nemeckom nacizme (Štefančík 2020):

- „*Neobhajujem žiadny režim, ale o Tretej ríši vieme iba **lži a rozprávky o šiestich miliónoch a mydlách zo Židov**. O Hitlerovi*

*sa učia samé **klamstvá***" (Milan Mazurek, citované podľa Mikušovič 2017).

V predvolebnej kampani 2023 v televíznej diskusii RTVS otočil svoj pôvodný pohľad na holokaust...:

- „*Nikdy som holokaust nepopieral. Popieranie holokaustu je trestný čin, ak by som sa toho dopustil, tak by som bol trestne stíhaný*" (Milan Mazurek, citované podľa Lisá 2023).

aj keď nezabudol nahlodať dôveru diváka v spravodajstvo poskytované médiami. Transparentné a nezávislé médiá patria medzi hlavných nepriateľov krajne pravicových a krajne ľavicových strán. Nastavujú totiž politikom zrkadlo, kriticky nazerajú na ich konanie a vyjadrovanie sa, odhaľujú polopravdy alebo dokonca otvorené klamstvá. Je preto prirodzené, že im politici, ktorých politické vyjadrovanie je často založená na klamstve, prípadne na šírení nenávisti, nevedia prísť na chuť.

- „*Neverte týmto hlúpostiam. Sú to hlúpe internetové obrázzky*" (Milan Mazurek, 2023, citované podľa Tomečková 2023)

Najvýraznejšou tvárou zmeny v postoji k druhej svetovej vojny a nedemokratických režimov tejto domy bol podpredseda strany Miroslav Suja. Práve členstvom niektorých straníckych predstaviteľov v Slovenskom zväze protifašistických bojovníkov (SZPB) sa snažila strana poukázať na svoj antifašistický charakter:

- „*Mnoho členov a poslancov Republiky je zároveň aj členmi SZPB. Budeme sa preto snažiť o rozvoj korektnej a kultivovanej spolupráce aj s týmto zväzom*" (Milan Uhrík, 2023, Facebook)

Komunikáciu mierne upravil Milan Mazurek aj vo vzťahu k migrantom. Téma zostala podobná, podobne kriticky sa vyjadrovali k migračnej politike, ale hanlivé výrazové prostriedky už neboli počas kampane charakteristickým znakom vyjadrovania tejto skupiny politikov. V minulosti sa stalo virálne video, na ktorom sa Milan Mazurek vulgárne vyjadruje na adresu prechádzajúcich migrantov:

- „*Jebem vášho Alaha*" (Milan Mazurek, 2016, Youtube)

Vo volebnej kampani sa 2023 snažil kajať za svoje výroky z minulosti. Podobne ako pri niektorých ďalších predstaviteľoch, malo ísť o mládežnícku nerozvážnosť:

- „*Za to video som sa viackrát ospravedlnil, že to bola mládežnícka nerozvážnosť, nebol som poslanec Národnej rad. Samozrejme to vulgárne správanie odsudzujem*“ (Milan Mazurek, 2023, citované podľa Tomečková 2023)

Zmenu v komunikácii predstaviteľov Republiky si je možné všimnúť aj vo vzťahu k LGBTI+ komunite. Zatiaľ čo v minulosti používali predstavitelia ĽSNS výrazy ako *asociáli*, *chorí ľudia*, *úchyláci* a pod., tentokrát sa predstavitelia Republiky šíria podobným výrazom vyhli:

- „*Výzva premiérovi Ficovi na odvolanie veľvyslanca v Maďarsku pre vyvesenie dúhovej vlajky počas pochodu sexuálnych úchylákov*“ (ĽSNS 2016).

Počas kampane predstavitelia strany Republika hovorila skôr o agende alebo ideológii LGBTI+:

- „*aby sme zabránili indoktrinácii detí LGBTI agendou*“ (Milan Uhrík, citované podľa pravda.sk 2023).

Opatrný jazyk zvolili vo volebnej kampani aj predseda strany Milan Uhrík. Uhrík sa v minulosti „preslávil“ niektorými výrokmi, pre ktoré sa stal terčom verejného výsmechu. Pamätným sa stalo najmä jeho vyjadrenie k holokaustu:

- „*Nie som historik a neviem, aké boli historické okolnosti*“ (Milan Uhrík, citované podľa Cho 2017).

Hoci ĽSNS prezentovala SNP ako čierny deň v dejinách Slovenska, Milan Uhrík ako šéf Republiky hovorí niečo iné:

- „*My uznávame, že to bola veľká a výnimočná udalosť*“ (Milan Uhrík, citované aktuality.sk 2023).

Počas kampane 2023 ale nezabudol upozorniť, že kandidáti Republiky prešli vývojom a ich politika, v porovnaní s politikou „*v mladosti*“ je dnes iná:

- „*Samozrejme, všetci prechádzajú istým politickým vývojom.. ja som rád, že títo chlapi dnes hovoria, že slušná vlastenecká politika tadiaľ nevedia a vyzývajú aj mládež, aby robili tú vlasteneckú politiku síce rázne, aby sme stáli za svojimi hodnotami, ale zároveň aj slušne*“ (Milan Uhrík, citované podľa aktuality.sk 2023).

Odkaz na mládežnícku nerozvážnosť, prípadne na mládežnícke chyby sa objavujú od založenia strany pomerne často, a to ako odôvodnenie niektorých sporných výrokov, textov piesní v prípade dnes už bývalého poslanca Ďuricu, prípadne nosenie niektorých symbolov nápadne podobných alebo identických so symbolmi historických totalitných režimov (v prvom rade nemeckého národného socializmu).

Vyššie uvedené poznámky ku komunikačným stratégiám predstaviteľov Republiky sú len kozmetickou úpravou politického slovníka riadiacich členov tejto politickej strany. Doslovne hanlivé výrazy sa objavujú výrazne v menšom množstvo ako v predchádzajúcich volebných periódach, prípadne sa im v súčasnosti vyhýbajú úplne, pri niektorých svojich klasických témach ostávajú na podobnej úrovni, keď napríklad Rómov označujú aj naďalej hanlivým výrazom *osadníci*. Práve vyhranený postoj k Rómom bol pre skúmanú skupinu politikov v minulosti dôležitou súčasťou ich komunikačných stratégií (Štefančík 2020):

- „ *...prídete na pohotovosť alebo urgent a máte tam kopec spoluosadníkov*“ (Milan Uhrík, citované podľa pravda.sk 2023).

Diskusia

Vyššie popísaná zmena spôsobov komunikácie niektorých čelných predstaviteľov strany Republika ukazuje opodstatnenosť výskumu jazyka pravicového extrémizmu, radikalizmu a populizmu v rámci politickej lingvistiky. Za dôležité považujem, že tento typ politikov nie je objektom záujmu len odborníkov z prostredia politológie (Štefančík 2020, 2022) alebo politickej sociológie, ale že sa o nich zaujímajú aj lingvisti (Cingerová, Dulebová 2021; Orgoňová, Bohunická 2016; Spišiaková, Mocková 2018; Demčišák, Fraštíková 2021; Kumorová 2022), a to práve vo výskume spôsobov ich komunikácie. Politická lingvistika má na Slovensku svoje opodstatnenie, neustále rozširuje možnosti svojho výskumu (Cingerová, Dulebová 2019) a aj parlamentné voľby 2023 ukázali, že objekt záujmu tejto hraničnej disciplíny sa neustále aktualizuje a rozširuje, čo otvára možnosti pre ďalší výskum jazyka politiky.

Jazyk krajnej pravicových strán bude zaujímavé sledovať aj po voľbách 2023, hoci sa strana nedostala do parlamentu a minimálne štyri roky bude fungovať ako mimoparlamentný subjekt, čo môže mať negatívny vplyv na jej existenciu. V tejto situácii sa ponúka otázka, ako bude Republika reagovať na svoj neúspech z hľadiska komunikačných stratégií. Buď bude vo svojej stratégii zmeny jazyka pokračovať a tým môže splynúť s podobne radikálnymi stranami, alebo svoj jazyk naopak zradikalizuje, čo bolo pre týchto politikov bežné pred rokom 2020 či pred rokom 2016. Činnosť mimo parlamentu však znamená, že bude o ňu menší mediálny záujem, čo sa následne odrazí aj v menšom záujme verejnosti. Radikálnejším jazykom by mohla zaujať práve bývalých voličov ĽSNS, ktorí od politikov očakávajú radikálnejší spôsob politickej komunikácie.

Okrem Republiky však výrazom radikálny môžeme označiť aj politikov, ktorí sa dostali do parlamentu na kandidátke SNS. V mnohých prípadoch ide o ľudí v minulosti spojených s ĽSNS, resp. bývalých kandidátov, ktorí sa vďaka ĽSNS dostali do Národnej rady Slovenskej republiky. Práve komunikácia tejto skupiny politikov môžu byť objektom záujmu nielen politológie, ale aj politickej lingvistiky. Politická lingvistika tak na Slovensku otvára ďalšie možnosti svojho výskumu. Predpokladám, že záujem sa tak od Republiky otočí smerom ku Slovenskej národnej strane. Otázne rovnako zostáva, či vo svojej radikálnej komunikácii bude pokračovať aj nový predseda vlády, prípadne niektorí podpredsedovia strany Smer. Po získaní verejnej funkcie môžu zmeniť svoju komunikáciu, aby boli prijateľnejší v komunikácii so svojimi zahraničnými partnermi.

Záver

V článku bolo potvrdené moje východiskové uvažovanie, že slovenská politická strana Republika prešla zmenou v používaných komunikačných stratégiách, t. j. v slovníku, v používaní určitých výrazových prostriedkov. Členovia z vedenia strany upustili od používania expresívnych vyjadrení na adresu niektorých skupín alebo celých menšín (národnostných). Túto zmenu pripisujem snahe odlíšiť sa od svojej materskej strany Kotlebovci-ĽSNS, ktorá sa v minulosti prezentovala jazykom nachádzajúcim sa na hranici akceptovaného. Práve niektoré výroky a používanie niektorých symbolov boli voči viacerým členom strany realizované trestné konanie a u niektorých skončili odsúdením.

Hoci slovník predstaviteľov Republiky sa od obdobia založenia strany a hlavne počas volebnej kampane 2023 výrazne zmenil, aj naďalej používajú podobné naratívy, ako v predchádzajúcich obdobiach. Nájdeme kritický

postoj k migrantom, ku komunite LGBTI+, k očkovaniu, k protipandemickým opatreniam, radikáli odkazujú na konšpiračné teórie (Soros), alebo tvrdia, že im ubližujú iné strany ovládané liberálnymi elitami. Podobne označujú konkurentov výrazov „štandardné politické strany" tak, ako to robili v čase svojej činnosti v rámci ĽSNS. Výrazy, ktoré by sa podobali slovníku nacistickej propagandy z tridsiatych a štyridsiatych rokov 20. storočia, charakteristický pre niektorých členov ĽSNS (dnes Republiky) (Štefančík 2020), prípadne používanie symbolov s rasistickým podtónom som v skúmanom období neidentifikovala. To ale neznamená, že by zmenili obsah politiky. Svoje posolstvá len vyjadrujú prijateľnejším jazykom, pričom stále sa objavujú v komunikácii podporovateľov tejto strany na sociálnych sieťach.

Nemožno vylúčiť hypotézu, že vyššie popísaná stratégia mala v prvom rade vytvoriť lepšiu pozíciu pri vyjednávaniach o novej vláde po parlamentných voľbách 2023. Republika sa však do parlamentu nedostala, takže bude zaujímavé sledovať, akým spôsobom budú predstavitelia Republiky komunikovať s voličmi počas aktuálnej volebnej periódy. Či sa vrátia k svojim typickým komunikačným stratégiám, čím by mohli osloviť bývalých voličov ĽSNS, ktorí sa vo voľbách 2023 rozhodli pre Smer alebo SNS, alebo budú pokračovať v postupnej transformácii s cieľom získať väčší koaličný potenciál po budúcich parlamentných voľbách. Aj táto úvaha však ukazuje, že politická lingvistika má dostatočný priestor na svoj ďalší rozvoj aj v prostredí slovenských spoločenských a humanitných vedeckých disciplín.

Excerpované dokumenty

Aktuality.sk (2023): Milan Uhrík si mal vybrať medzi Tisom a SNP. Skončil pri Banderasovi. In: aktuality.sk, <https://www.youtube.com/-watch?v=LrlXsxvgbKo&ab_channel=Aktuality.sk> [16. 10. 2023].

Cho (2017): Uhríkov alibizmus: Transporty Židov? Nie som historik. Tiso? Jediný skutočný prezident. In: hnonline.sk, <https://slovensko.hnonline.sk/934259-uhrikov-alibizmus-transporty-zidov-nie-som-historik-tiso-jediny-skutocny-prezident> [2. 10. 2022].

Lisá, A. (2023): Miesto ideológií v školstve, popieranie holokaustu či zavádzanie bankového odvodu. In: RTVS: správy, 26. 9. 2023, <https://spravy.rtvs.sk/2023/09/piata-predvolebna-diskusia-rtvs/> [23. 10. 2023].

Kotleba – ĽSNS (2016-2019): Webový portál ĽSNS, <http://www.naseslovensko.net> [20. 2. 2019].

Mikušovič, D. (2017): Mazurek pôjde pred súd, prokurátor ho obvinil z hanobenia rasy, In: Denník N, 4. 12. 2017, <https://dennikn.sk/-836698/policajti-obvinili-kotlebu-za-seky-s-nacistickym-symbolom-1488> [23. 10. 2023].
Pravda.sk (2023): Predvolebný duel Ide o pravdu. Uhrík: Chceme brániť deti pred LGBTI agendou, In: pravda.sk, 8. 9. 2023, <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/680722-predvolebny-duel-ide-o-pravdu-uhrik-chceme-branit-deti-pred-lgbti-agendou-sulik-ak-sa-dodrzia-dohody-vlada-bude-fungovat/> [23. 10. 2023].
Tomečková, N. (2023): Mazurek prevalcoval Danka, Gröhling to mal najťažšie. Politologička zhodnotila predvolebnú diskusiu RTVS. In: RTVS: správy, 27. 9. 2023, <https://spravy.rtvs.sk/2023/09/politologicka-darina-malova-k-piatejpredvolebnej-diskusii/> [23. 10. 2023].
Uhrík, M. (2023): Profil Milana Uhríka na sociálnej sieti Facebook, <https://www.facebook.com/ing.milan.uhrik?ref=embed_post> [23. 10. 2023].

Literatúra

BENEŠ, J.; CHARVÁT, J. (2020): Metody výzkumu politické komunikace krajně pravicových stran: Přehledová studie. *Politické vedy*, 23(1): 103-122. https://doi.org/10.24040/politickevedy.2020.23.1.103-122
CINGEROVÁ, N.; DULEBOVÁ, N. (2019): *Jazyk a konflikt. My a tí druhí v ruskom verejnom diskurze*. Bratislava: UK v Bratislave.
CINGEROVA, N.; DULEBOVA, I. (2021): Speech Etiquette in Slovak Online Linguaculture. In: DUSKAEVA, L. (ed.): *Speech Etiquette in Slavic Online Communities*. Cham: Palgrave Macmillan, s. 267-289.
DEMČIŠÁK, J.; FRAŠTÍKOVÁ, Z. (2021a): Východiská pre výskum jazykových stratégií a diskurzu pravicového populizmu. In: DEMČIŠÁK, J.; FRAŠTÍKOVÁ, Z. (eds): *Aspekty a stratégie pravicového populizmu. Komparatívny a multidisciplinárny pohľad*. Trnava: UCM, s. 5-11.
DULEBOVÁ, I. (2012): Politický diskurz ako objekt lingvistického výskumu. *Jazyk a kultúra*, 9.
FILIPEC, O.; GARAJ, M.; MIHÁLIK, J. (2018): Ako komunikuje pravica: komunikačné aktivity vybraných (krajne) pravicových politických strán v Českej republike a na Slovensku pred parlamentnými voľbami v rokoch 2016 a 2017. *Politické vedy*, 21(3): 183-212. https://doi.org/10.24040/politickevedy.2018.21.3.183-212
HVASTA, M.; KOZIAK, T. (2019): Zdroje pravicového politického extrémizmu na Slovensku. In: KOZIAK, T.; RUMAN, J.; ŠUTAJOVÁ, J.

(eds.): *Kam kráčaš Európa, kam kráčaš demokracia*. Košice: Šafárik Press, s. 89-101.

IŽÁK, Š. (2021): The Construction of the Nation and Its Enemies in the Discourse of the Slovak Extreme Right Party K-ĽSNS. *Politické vedy*, 24(2): 8-39. https://doi.org/10.24040/politickevedy.2021.24.2.8-39

JESSE, E.; THIEME, T. (2011): Extremismus in den EU-Staaten. Theoretische und konzeptionelle Grundlagen. In: JESSE, E.; THIEME, T. (eds): *Extremismus in den EU-Staaten*. Wiesbaden: VS Verlag, s. 11-32.

KLUKNAVSKÁ, A.; HRUŠKA, M. (2019): We Talk about the "Others" and You Listen Closely. The Extreme Right Communication on Social Media. *Problems of Post-Communism*, 66(1): 59-70. https://doi.org/10.1080/10758216.2018.1500861

KLUKNAVSKÁ, A.; SMOLÍK, J. (2016): We hate them all? Issue adaptation of extreme right parties in Slovakia 1993-2016. *Communist and Post-Communist Studies*, 49(4): 335-344. https://doi.org/10.1016/j.postcomstud.2016.09.002

KUMOROVÁ, Z. (2022): A Radicalisation of Language in Political Speech and its Position in Media Communication. *Politické Vedy,* 25(2): 54-81. https://doi.org/10.24040/politickevedy.2022.25.2.54-81

LAZAR, M. (2023): Fascism, Populism and Italy of League and Brothers of Italy. *Revue D Histoire Moderne et Contemporaine*, 70(2): 154-174. https://doi.org/10.3917/rhmc.702.0156

NOCIAR, T. (2021): Súčasná krajná pravica a jej vzťah k demokracii. In: DIENER, L.; JAHELKA, T. (eds.): *Kríza demokracie a nárast extrémistických nálad v Európe. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave*, s. 119-138.

ORGOŇOVÁ, O.; BOHUNICKÁ, A. (2016): Imigrácia ako predmet xenoslovakistiky a kritickej analýzy diskurzu na Slovensku. In: ŠTEFANČÍK, R. (ed.): *Jazyk a politika. Na pomedzí lingvistiky a politológie*. Bratislava: EKONÓM, s. 79-93.

SMOLÍK, J. (2011): Far right-wing political parties in the Czech Republic: heterogeneity, cooperation, competition. *Slovak Journal of Political Sciences,* 11(2): 99-111.

SPIŠIAKOVÁ, M.; MOCKOVÁ, N. (2018): Sprache der separatistischen Parteien in Katalonien. In: LIŠKOVÁ, D.; ŠTEFANČÍK, R. (eds.): *Heiße Wahlen und Referenden in Europa und Amerika – Kampf mit Wörtern um Wörter*. Hamburg: Verlag Dr. Kovač, s. 75-118.

STOJAROVÁ, V. (2018): Populist, Radical and Extremist Political Parties in Visegrad countries vis à vis the migration crisis. In the name of the people and the nation in Central Europe. *Open Political Science*, 1: 32-45. https://doi.org/10.1515/openps-2018-0001

ŠTEFANČÍK, R. (2013): Teoretické východiská výskumu politického extrémizmu. In: ŠTEFANČÍK, R. et al*.: Pravicový extrémizmus a mládež na Slovensku*. Brno: Tribun EU, s. 12-36.

ŠTEFANČÍK, R. (2020): *Kommunikationsstrategien der slowakischen Rechtsextremisten*. Hamburg: Verlag Dr. Kovač.

ŠTEFANČÍK, R. (2022): *Radikálny populizmus v ére pandémie COVID-19 a vojny na Ukrajine*. Bratislava: EKONÓM.

ŠTEFANČÍK, R.; STRADIOTOVÁ, E. (2021): The Concept of Nation in the Language of the Slovak Right-wing Extremists. *Journal of Comparative Politics*, 14(2): 17-33.

VAN DIJK, T. A. (1997): What is political discourse analysis. *Belgian Journal of Linguistics*, 11(1): 11-52. https://doi.org/10.1075/bjl.11.03dij

WINKLER, J. R. (1997): Jugend und Rechtsextremismus in der Bundesrepublik Deutschland. In: SCHUMAN, S.; WINKLER, J. R. (eds.): *Jugend, Politik und Rechtsextremismus in Rheinland-Pfalz*. Frankfurt am Main: Peter Lang, s. 13-62.

Kontakt:

PaedDr. Eva Stradiotová, PhD.

Katedra anglického jazyka
Fakulta aplikovaných jazykov
Ekonomická univerzita v Bratislave

Department of English Language
Faculty of Applied Languages
University of Economics Bratislava

Email Address: eva.stradiotova@euba.sk
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-3003-2850